

Fiiggetlen Hajduság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Hajduszoboszló, Gazdakör, I. t.
306. sz., ahová a lapra vonatkozó
összes levelek s közlemények
intézendők. Lapzárlat péntek d e.

Politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap

Felölő szerkesztő:

BOR JÁNOS

Kiadótulajdonos:

BORBÉLY SAMU

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési ára: Egy negyedévre
25.000 — kor. Vidéki előfizetők-
nek havi 2000 K postaköltséggel
több. Egy szám ára 2000 korona.

Itélet.

A Kecskeméti kir. törvényszék, mint elsőfoku bíróság ítéletet hozott Ulain nemzetgyűlési képviselő ellen és őt a jól ismert részvényüggyel kapcsolatban két hónapi fozházra és két millió korona pénzbüntetésre ítélte. Ezt az ügyet, amelyben most a magyar független bíróság a szigorú igazságosság alapján ítélkezett igyekeztek bizonyos körök felfujni s olyan értelmezéssel ellátni, amilyennel egyáltalán nem lehetett, mint ez a bíróság ítéletéből is kiténik.

A magyar független bíróság ítélete előtt minden magyar állampolgárnak meg kell hajolni s meg kell hajolni annak az Ulain Ferencnek is, aki szelet akart vetni, de csak két hónapot és két millió pénzbüntetést aratótt. Az ítélet után mindenkinek tisztában kell lennie azzal, hogy mindazok a kombinációk, amelyeket a naiv és hiszékeny nagyközönséggel bizonyos oldalról és bizonyos célzattal el akartak hitetni, csak mesék, légvárak, amelyeket most a magyar független bíróság páratlan megfontolása és ítélőhozata semmivé tett.

Ulain Ferenc minden valószínűség szerint nem nyugszik meg az ítéletben és fellebezni fog. Minden valószínűség szerint a felsőbb bíróságok ugyanugy el fogják ítélni, mint ahogy elítélte az elsőfoku bíróság. Ulain számára ezekkel a lépésekkel bizonyára befejeződik az ügy, de nem fejeződik be a moral követelményei szerint, a nagy közönség számára mert az a kínos méreganyag, amelyet Ulain egész fellépése belecsempészett a magyar közéletbe és közvéleménybe, visszavonhatatlanul megjárta az ország

lapjainak hasábjait s bámenyire is semmivé tette a bíróság ítélete a rágalmat, mégis némely naiv lélekben és ítélőnélküli emberben zavart és megdöbbenést keltett. Ulain ismeri azt a mondást, hogy rágalmaz merészen, valami mindig megmarad. Valami mindig megmarad, mert az emberek naivak és szivesebben veszik a fantasztikus hazugságokat, mint a minden romantikát nélkülöző szigorú igazságot.

Az Ulain féle emberek fellépésében épen az az ártalmas, hogy a rágalmazás mételetét elhintik s ez a mételet mindaddig hat, amíg a bíróság ítélete igazságot nem szolgáltat azok-

nak, akiket a támadás ért. Lehet, hogy Ulain élete fő céljaul a zavarkeltést és felfordulást tartja, hiszen már jó egy pár multbeli működése erről a szenvedélyéről tanuskodik, de mindazok, akik nyugodtabb és tisztultabb atmoszférában akarják leélni életüket s mindennél többre becsülik a zavartalan nyugalmat, az ilyen Ulain-féle emberek akcióját vonakodással és visszautasítással fogják nézni s csak örülnek, ha a bíróság a törvény tekintélyével is hozzájárul ahhoz az elitélő véleményhez, amelyet a bajkeverők a tisztességes társadalom részéről az igazság örök törvényei szerint meg szoktak kapni.

Hogyan lehetne az állam megterhelése nélkül rendezni a rokkantak ügyét?

A háboru szerencsétlenjeinek, a rokkantaknak, özvegyeknek, árváknak ellátása, helyzetük javítása, megélhetésük biztosítása az összes háborut viselt államokra súlyos gondot és kötelezettséget jelent. Különösen súlyos helyzetben vannak a magyar hadirokkantak, amit az indokol, hogy Magyarország szenvedte az összes hadviselő államok között a legsúlyosabb veszteségeket.

A háboru áldozatai — mint minden államban — nálunk is egyesületbe szövetkeztek. A magyar „hadigondozottak” a Hadviseltek, Rokkantak, Özvegyek, Árvák Szövetségébe — Hadróá — tömörültek. Az egyesülés természetesen mindenkor arra törekedett, hogy tagjait egyrészt átvollartva a napi politika hullámainól, másrészt az állam és társadalom gondoskodását biztosítsa részükre.

Tudvalevően az utóbbi időben sok szó esik a rokkantkérdésről, amelyet a kormány a fennforgó nehézségek ellenére is meg akar oldani. A folyamatban lévő előkészítő tárgyalások bizonyára kielégítő eredményre is fognak vezetni, mindenesetre érdekesnek tartottuk azonban kérdést intézni a Hadróá ve-

zetőségéhez arra vonatkozóan, hogyan kívánják ügyük rendezését a rokkantak. Az egyesület részéről Csák Boldizsár titkár a következőket mondotta munkatársunknak:

Sajnos Magyarországon vannak a legsúlyosabb helyzetben a hadirokkantak, özvegyek és árvák. Németországban — amely szintén elvesztette a háborut — 5 600.000 koronának felel meg egy 100 százalékos rokkant havi járuléka, ezzel szemben nálunk a 100 százalékos rokkant összesen 240 000 koronát kap. Egy szülőtelen hadiárva nálunk havonta másfél liter tej árát 9000 K-t kapja.

Egészen természetes, hogy az ugynevezett hadigondozottak dolgát végre rendezni kell, mert ilyen módon azok a szerencsétlenek, akik testük épségét áldozták fel a hazának nem sanyalódhatnak már tovább, de viszont hangsúlyoznom kell, hogy a hadigondozottak tábora teljesen egyetért abban, hogy az annyit sanyargatott államra nem szabad és nem lehet saját létükkel súlyos terhet róniok. A kormány hivatkozik arra, hogy a hadirokkantak ügyének rendezése 10.000.000 aranykorona terhet jelentene. Ez mindenesetre olyan tétel, amelynek vállalá-

MEGNYILT! Biró Árpád divatáruháza Debrecenben,
Szent Anna u. 5. — Hegedüs-féle divatáruház helyén.

Üzletátvétel folytán leszállított árak! — Vásznak, kanavászok és rövidárak, selymek és ruhaszövetek nagy választékban! Rendkívül szolid és pontos kiszolgálás. Maradékok mélyen leszállított árban kerülnek eladásra.

Herczeg Anna Debrecen, Piac u. 41.

női felöltők modellháza

Dohány nagyáruda mellett.

Női felöltők: posztó-, bársony-, velour- és szőrmeabátok; szövet- és selyemdivatruhák, kosztümök, jumperek, blouzok, aljak, pongyolák nagy választékban a legolcsóbban.

sát nem kívánjuk, de igyekezünk olyan megoldásokat találni, amelyek az államra alig, vagy csak igen kis terhet jelentenek, de viszont intézményesen rendezik a rokkant kérdést anélkül, hogy alamizsnát követelne számukra.

A felmerült ötletek egyikét sem tartjuk kivihetőnek, célravezetőnek. Így elsősorban nem helyeselnénk a hadmentességi adó bevezetését.

Ezzel szemben a kormány tudomásunk szerint most nagy területekkel rendelkezik a váltásföldiek révén. Reméljük, hogy ezek segítségével könnyen rendezni fogja a kormány helyzetünket.

Másodsorban méltányosnak tartanók, hogyha francia mintára köteleznék a vállalatokat arra, hogy bizonyos arányban hadi rokkantakat is alkalmazzanak. Ha pl. egy 65 százalékos rokkantat alkalmaznának, annak az alkalmazó vállalat csak munkaképessége arányában — tehát a szakma rendes munkadíjának 35 százalékát fizetné, 65 százalékot pedig az állam.

Ezenkívül méltányosnak és helyesnek tartanók, ha bizonyos könnyebb foglalkozásokra kizárólag rokkantakat alkalmaznának. Így portási, ruhatárosi stb. állásokba csak rokkantakat kellene elhelyezni. A kincstári jogosítványokat pedig ugyancsak kizárólag — és nem csupán elsősorban — hadigondozottak részére kívánnók juttatni.

Gazdasági hitel.

Irta: Perlaki György, nemz. képviselő.

Bud János pénzügyminiszter költségvetés benyújtása alkalmával tartott beszédében a kormány legfontosabb feladatának a hitel-élet rendezését jelölte meg. Szerinte rendes hitelélet nélkül nem lehet normális gazdasági élet, mert hiányzik a rendes vérkeringéshez szükséges vérmennyiség.

A legnagyobb örömmel üdvözölhetjük a pénzügyminiszter ezen kijelentését és teljes erőnkkel támogatjuk azon törekvésében, hogy a normális hiteléletet újból helyreállítsa, mert érezzük a jelenlegi helyzet tarthatatlanságát. A pénz értékének állandósulásával a termelő munka nem bírja el a mai nagy kamatokat, mert a hozadék, illetve a jövedelem kisebb, mint a kamatterhek. Például a föld jövedelme nem tehető többre, mint 18 1/2 — 8 1/2-ra, tehát ez nem bírja el a mai nagy kamatokat. Azonban téved az, aki azt hiszi, hogy ez a pár szóban kifejezhető program rövid idő alatt könnyen megoldható. Ez a program a legszorosabb összefüggésben van egy a belpolitikával, mint a külpolitikával.

A pénz csak akkor lehet olcsó, ha abból elegendő van a piacon, azaz minnél nagyobb a kínálat és minél kisebb a kereslet. Mindaddig, amíg csak a magyar pénzforrások állanak a hitelkeresők rendelkezésére, a tőke olcsóbbá tenni csak kivételes és erőszakos rendszabályokkal lehetne. De már tapasztalatból tudjuk azt, hogy a kivételes és erőszakos rendszabályok nem szokták azt az eredményt meghozni, amelyet azoktól várunk, sőt néha erősen rontják a helyzetet. Más kivezető út itt nem található, mint visszacserezni azokat a külföldi tőkéket, amelyek békeben is rendelkezésünkre álltak. Ezekkel kell gazdasági ereinkbe friss vért hozni. Békeben több, mint 35 milliárd marka volt nálunk elhelyezve. Pedig a német tőke nem volt oly erősen képviselve, mint az angol és francia pénz.

Ez az egy szám is mutatja azt, hogy csak azon esetben lehetünk egészségesek, ha a régi pénzforrásokat a magyar munka részére újból megszerezzük. Munkaalkalmakat csak úgy teremthetünk, ha az elveszett erőforrások újból rendelkezésünkre állnak. Amde a külföldi tőkés csak akkor jön hozzánk, tőkéjét csak azon esetben helyezi el nálunk, ha bizalmát megszereztük, ha nem kell attól tartania, hogy pénzt egy felfordulás következtében elveszítheti.

Ezért van a pénzügyminiszter programja a legszorosabb összefüggésben a belpolitikával. Mindaddig, amíg a rend és nyugalom az országban helyreállítva nincs, amíg a politikai életben szélsőséges jelsza-

vak érvényesülnek, addig nem számíthatunk arra, hogy a külföldi pénzcsoportok figyelme felénk forduljon. Azok tehát, akik a reális számító és józan ész politikáját félretelvetve, jelszavas politikát folytatnak, vagy ilyen politika felé hajlanak, gondolják meg jól azt, hogy a napiélet nyomorúságát és gazdasági életünk számos baját jelszavak hirdetésével meggyógyítani sohasem lehetett. Az életben csak az a gazda tudott portáján rendet teremteni és boldogulni, aki szorgalommal és józan ésszel dolgozott. Ugyanez a helyzet az országos gazdaságban is. Míhelyt az országvezetői elhagyják a józanész politikáját, ugyanoda vezetik az országot, ahova a gazda jut, aki rendszertelenül vezeti a gazdaságot.

A vagyonváltás törvény végrehajtása télmillió kat. holdon felüli földbirtokokhoz juttatja az államkincstárt.

Tudvalevő, hogy az 1921. évi LIV. tc. az ezer holdon felüli mezőgazdasági földbirtokoknál a vagyonváltásnak természetben, földben való lerovását rendelte el s az így az állam tulajdonába jutó mezőgazdasági földekre nézve kimondta, hogy azokat kizárólag földbirtokpolitikai célra és csakis az 1920. évi XXXVI. t. c. rendelkezése értelmében használhatja fel az állam.

A földreform-törvény végrehajtása tudvalevően már mindenütt folyamatban van. Sőt az Országos Földbirtokrendező Biróság legutóbbi jelentése szerint 548.000 kat. hold már ténylegesen szétosztásra is került. Körülbelül egymillió kat. hold lesz annak a földterületnek a mennyisége, mely a földbirtokreform törvény folytán kiosztásra kerül.

Miután a vagyonváltásról szóló 1921. évi 45. ik t. c. rendelkezése az államkincstárt nagy földbirtokokhoz juttatta, érdekesnek találtuk annak megállapítását, hogy mily nagyságú földterülethez jut így a magyar állam és hogyan fogja ezeket a területeket az állam felhasználni, illetve hasznosítani. Erre a kérdésre vonatkozólag jól informált agrár körökből a következő felvilágosítást kaptuk.

A vagyonváltásról szóló törvény az államkincstárt ország legnagyobb földbirtokosává teszi. A leadandó 1000 holdon felüli birtokokból cca 42000 kat. hold mezőgazdasági föld tulajdonosává lesz Ennek már több mint a felét mintegy 260 000 kat. holdat az Országos Földbirtokrendező Biróság már igénybe is vett. Ezeket a földeket elsősorban a hadirokkantak és hadiözvegyek és a háboruban kitüntetéseket nyert földművesek kapták. Bár a törvény szerint a földeket tulajdonjogilag

A pénzügyminiszter a hitelélet meggyógyítását nemcsak beigérte, hanem már rendszeres munkával meg is kezdte. A külföldi tőke érdeklődését már sikerült felkelteni, a bizalmat irántunk felbreszteni. Most már csak az ország polgárságának lelki erején mulik az, hogy megkezdett munkáját sikerrel be is fejezze.

A sok baj és hiba dacára meg kell őrizni nyugalomunkat, nem szabad felülnünk hangzatos ígéreteknek, biznunk kell azokban a vezetőkben, akik állandóan a nép közt mozogva ismerik bajainkat, minden erejükkel igyekeznek azokon segíteni, azonban oly módon, hogy a nagy célt, az ország talpraállítását ne veszélyeztessék.

kellene átvenniök azoknak, akiknek részére az Országos Földbirtokrendező Biróság kiutalta átmenetileg és sajnos hogy ez az átmenet hosszabb idejűnek mutatkozik, csak mint haszonbérletök kezelhetik birtokaikat, miután a földbirtokreformtörvény — számolva az igénylők anyagi helyzetével — ezt lehetővé tette. Ha egy holdnak átlagos évi hasznbéréte 80 kg. búzában vesszük és csak az eddig kiadott 260 000 kat. holdat vesszünk alapul, megállapíthatjuk, hogy a magyar államnak a váltásföldekből általában évenként 10 milliárdon felüli hasznbérlet jövedelme van, amely akkor, amikor az egész 420.000 hold igénybe vétetik, az évi 150 milliárdot is megfogja haladni. Miután a jelenlegi pénzügyi helyzet mellett nem lehet számítani arra, hogy a vagyonváltás földben részesített földművesek ezek vételárát kifizessék, egy hosszúságú és tartós bérleti viszonyra kell elkészülni, melyben az államkincstár lesz a bérbeadó s a földhöz jutottak lesznek a haszonbérletök. Miután regent eldöntött elv már az, hogy az állam tulajdonában lévő mezőgazdasági ingatlanokat tisztán financiai szempontból nem kezelheti, amennyiben az államvagyon az államkincstár csak magasabb termelési, birtok- és nemzeti politikai érdekek szem előtt tartásával használhatja, felvetődik az a kérdés, nem volna-e helyesebb ezt a közel félmillió kat. holdat a földművelésügyi tárca kezelés alá bocsátani, mint ahogy annak idején a földművelésügyi miniszteri tárcához tartozottak az Arad, Csanád, Temes, Torontál, Bácsbodog és Krassó-Szörény vármegyében lévő délvédelmi kincstári birtokok, amelyeken az állam azokat a virágzó magyar telepés községeket létesítette.

H i r e k .

— Radió a rendőrségi autókön.

A londoni rendőrség a rádiót is beleillesztette a nyomozás eszközei közé, még pedig olyan formán, hogy a rendőrségi autót szerelik fel velük, amelyeknek révén az autóban ülők állandó érintkezésben lehetnek a rendőrség központjával. Eddig két autó van felszerelve rádióval s az eddigi eredmények fényesen beváltak, amennyiben a rádió megkönnyíti a nyomozás munkáját.

Ügyvédi hír. Nagydamassai Bogcha Pál nyug. hadbíró ezredes, a m. kir. budapesti legfelsőbb honvéd törvényszéknek sok éven át volt ítélő bírója, katonai védői irodáját, Debrecen. Szent Anna utca 22 szám alatti székhelyével megnyitotta. Értesülésünkhöz képest, ezidőszent a debreceni honvéd törvényszék területén ő az egyedüli speciális katonai büntügyi védő.

— Motoros járatok Mezőhegyes — Szeged között. Február elsejével Mezőhegyes — Szeged között motoros járatokat helyeznek forgalomba. Egy-egy motoron nyolc ülőhely van s a korlátozott befogadóképesség miatt helyjegyeket adnak ki, amelyek előjegyzés útján biztosítandók.

— Bankár ül be Ferenc József palotájába. Az osztrák köztársaság jó darabig elél még néhai Ferenc József császár és király vagyonából. Egymásután üti dobra a halott uralkodó fényes palotáit, így árulja

egykori fényes dicsőségét és nagyságát a szocialista Ausztria. Most az Augustinerstrassen levő híres Filipp-Haust kínálják megvételre. Negyven milliórd koronát kérnek a gyönyörű palotáért, amelyet Ferenc József 1895-ben vásárolt három és fél millióért, ma tehát körülbelül 60 milliórdot ér. A legnagyobb ajánlatot Bronner Sámuel, az ismert bankár tette, huszonnyolc milliórdot kínált a Filipp Hausért. Az osztrák kormány valószínűleg el is adja ezért az összegért.

— Emelkedik a munkanélküliség. A m. kir. állami munkaközvetítő hivatal legutóbbi jelentése szerint a munkapiac helyzete mindinkább kedvezőtlenbé válik. A hivatalba bejelentett 4432 munkakeresőre csak 600 munkahely jut, ami azt jelenti, hogy minden 1000 munkanélküli közül csak 137 tud foglalkozást találni. A legkedvezőtlenebb a munkapiac Debrecenben, ahol 100 munkahelyre 1360 munkakereső jut. Utána jön Budapest, ahol 100 munkahelyre 1120, majd Miskolc, ahol 100 munkahelyre 830 s végre Szombathely, ahol 100 munkahelyre 468 munkakereső jut. Legjobb a munkapiac állása Pécsen, ahol 100 munkahelyre csak 226 munkakereső esik.

— Borzalmas vasuti szerencsétlenség Németországban. A Berlin—Köln között közlekedő gyorsvonat a múlt héten Herne állomáson beleszaladt az ott vesztelő személyvonatba. Az összetűköznél huszonhárman meghaltak és ötvenkilencen megsebesültek.

— **A tiszai felsőjárás jegyzőinek magyar nótáestélye.** A tiszai felsőjárás jegyzői kara a Jegyzők Országos Árvaház Egyesületének művészeti osztályával karöltve a Jegyzők Országos Árvaház Egyesületének javára 1925 február 14-én, szombaton este 8 órai kezdettel Kunhegyesen a Függetlenségi Körben táncmulatsággal egybekötött Magyar Nótáestélyt rendez. Az estélyen neves fővárosi művészek és helyi szereplők is fellépnek. Murgács Kálmán dalköltő és zeneszerző saját hegedű és cigányzene kísérete mellett előadja régi és legújabb magyar nótáit.

— **A szórakozott politikus.** A törvényhozás terme rendes körülmények között komor, hangulat nélküli. Gyakrabban a vihar szele súvít végig a termen, de a kacagás riánkán. A római parlamentben azonban még a vihar is falrengetőbb nevetés tört ki a napokban egy szavazás alkalmával. Az történt ugyanis, hogy az egyik ellenzéki honatya a szavazócédula helyett a hozzáintézett szerelmeslevelet dobta az urnába. Tévedni emberi dolog, de azért szavazócédulának nézni az imádott hölgy levélkéjét, mégis — tulságos szórakozottság.

— **Ősrégi várost fedeztek fel a Góbi sivatagban.** Kozlov orosz tanár nemrégiben tért vissza a Góbi sivatagban végzett ásatásairól. A tudós tanár ötven megrakott ládát hozott magával, amelyekben rengeteg könyv volt. Kozlov tanár ugyanis felfedezte a Góbi sivatagban Khara Khoto városát, amely a fővárosa volt az egykori Tanguth államnak. A városnak óriási kulturája lehetett, amit többek között az is bizonyít, hogy Kozlov mintegy kétezer kötetből álló könyvtárt talált ott, melynek anyaga hét nyelven van írva. A tudós többek között talált egy szótárt, mely egy eddig ismeretlen nyelvet tár a tudós világ elé. A város teljes feltárására rövidesen nagyobb expedíciót küldenek ki.

— **Aki falevelén élt.** Debrecenben a lóversenytér melletti árokban egy eszméletlenül fekvő nőt találtak. Életrekeltek, majd kihallgatták, mire elmondta, hogy Kovács Reginának hívják, huszonhárom éves és foglalkozás nélkül van. Hogy munkát kapjon, össze-vissza bolyongott. Előbb Nyiregyházra ment, majd onnan vissza akart menni Törökszentmiklósról. Debrecen alá december 20-án érkezett. Itt annyira fáradt volt, hogy már nem bírta tovább a lábát. Lepihent a lóversenytér árkában. A hideg karácsony éjszakáján azonban lefagyott mindkét lába, mozdulni sem bírt. Állítása szerint két hét óta az árokban fekszik és azóta falevelén élt, minthogy a magával hozott eledel már napokkal előbb elfogyott. Kihallgatásáról jegyzőkönyvet vettek fel, utána pedig beszállították a sebészeti klinikára.

— **A ládálakók.** Székesfehérváron régibb idő óta a piactéren ládában lakik egy többtagú család. A szerencsétlen Oberling-család az egy méter magas és másfél méter széles láda nyílásait sárral, szalmával betapasztotta, tetejére kosarakat és gyékényt rakott és fazékba tett parázsral melegítette meg a „lakást”. Természetesen mindez nem védte meg a családot a hideg ellen, a nyitott tűz folytán szétömlő széngáz pedig az egyik éjszaka megmérgezte a láda lakóit. Az aszonyt a széngáz súlyos beteggé tette és most a kórházban ápolják, a két gyermek pedig most apjával együtt tovább lakik a ládában, ahol vagy a megfagyás, vagy a széngázmérgezés veszélyének vannak kitéve.

Üzlete forgalmát emeli és élénkebbé teszi, ha a Független Hajduságban állandóan hirdeti.

— **A jövő háborúja.** A berni egyetem egyik tanárnője, Woker dr. kisasszony rendkívül érdekes s egyben megdöbbentő előadást tartott a háboruban használt gázok gyilkos hatásáról, majd rátért arra, hogy a

világháboruban alkalmazott összes gázokat felülmulják azok a gázok, amelyeket az amerikai kormány az 1919. évi offenzívára tartogatott. Nemcsak a központi hatalmak, de egész Európa hálát adhat, hogy a háború 1918-ban befejeződött, mivel 1919-ben az új amerikai gázok elpusztították volna fél Európát. Az Amerikai Egyesült Államok azonban, miként Woker kisasszony ottidőzése alkalmával megállapította, sajnos nem hagyták abba a gázokkal való fegyverkezést és a Népszövetség határozata ellenére is egyre újabb és újabb mérges gázok előállításán dolgoznak. A legújabb amerikai gáz egy fehér foszfort tartalmazó lövedék, amely nagy területeket képes pillanat alatt lángbaborítani.

— **Mindenféle óra és ékszer javításokat a legolcsóbban készít jótállás mellett Grósz József órák és ékszerész.**

— **Eladó ház.** Jó karban levő lakóház megfelelő melléképületekkel jutányos áron eladó. Értekezni lehet Szilágyi András tulajdonosnál VII. tized, 126. sz. Török-utca.

— **Krisch Károly** cserépkályha rak-tára Debreczen, (Piac-utca 89. Telefon: 12-13) Raktáron tartok legtízállobb cserépkályhákat, kandallókat, takaréktűzhelyet, elválalok átrakásokat és vitásokat is.

Közgazdaság.

Ötven év alatt az eke alá fogott terület 4.3 millió kat. holddal emelkedett.

A háborút megelőzően, de még a mai időkben is sűrűn hangzik fel az a vád, hogy a nemzetnek mezei gazdasággal foglalkozó része nem termel eleget, nem halad elég gyorsan, nem tud lépést tartani más nyugati nemzetekkel, melyek sokkal több sikert mutatnak fel a mezőgazdasági termelés terén, mint mi. Szükségesnek tartottuk ezért felkeresni dr. Bernát István, a Magyar Gazdaszövetség elnökét és a Magyar Nemzeti Bank alelnökét, aki munkatársunk előtt a következő rendkívül figyelemreméltó és nagy érdeklődésre számot tartó nyilatkozatot volt szives tenni:

Kétségtelen, hogy az a sokszor és mondhatnám szívósan hangoztatott vád, miszerint a magyar mezőgazdaság a nyugati államokhoz képest főleg ami a haladás tempóját illeti, rendkívül elmaradott állapotban van, — bejuttat a közvéleménybe is.

Néhány adat, melyet a német és nőha az osztrák mezőgazdaság hozamáról idéztek, — elég volt ahhoz, hogy a közvéleményt a kívánt irányba tereljék s félre is vezessék. Ennek eredménye persze az volt, hogy még a jóhiszeműek közül is sokan elhitték, hogy a föld művelőinek támogatása sok tekintetben hiábavaló, hisz érdemtelenek erre, mert az eredmény ép az ő hibájuk miatt kevés.

Ezeknek az irányzatoknak és sokszor rosszakaratú felületességgel terjesztett vádaknak semmi alapjuk sincs. 1871-től 1915-ig, tehát nem egészen 50 év alatt az anyacszágnak eke alá fogott területe 182 millió kat. holdról 225 millió kat. holdra, tehát 43 millió kat. holddal emelkedett. Ez magában is nagy eredmény, mit még fokoz az, hogy az intenzív művelés terjed, az ugar csökken a hármasszorgó erősen tért veszít. Az ugar helyét takarmánynövények foglalják le. E téren Csanád áll elől, hol az ugar már csak 07%. Utána Torontál és Csongrád következnek 1-19%-al.

A termés eredménye folyton javult 1871-től 1915-ig 15 éves átlagokat véve 48 millió q-ról 71, illetőleg 79 millió q-ra emelkedett fel, ami katasztrális holdankint 47, 67, 69 q átlagos termést jelent. A bevetett és learatott terület 4-5 millió kat. holddal szaporodott, amit főleg a vízszabályozások révén nyert területeknek köszönhetünk. Ez az eredmény meghaladja azt, mit nyugati országok e téren felmutathatnak.

A beművelt területen a multhoz képest intenzív gazdálkodás folyik. Ennek köszönhető, hogy a búzatermés 1871-1915-ig 129 millió q-ról 41 millió q-ra, a rozsa 76 millióról 124 millióra, a tengeri 115 millióról 41 millióra birt felemelkedni. Még nagyobb az emelkedés a burgonyánál 84-ről 517 millió q-ra. Cukorrépát 1875-ben csak 24 millió q-t, ellenben 1911-15-ben átlag 381 millió q-t állítottak elő, a takarmánypépá termés emelkedése még szembeötlőbb s a két szélső dekadban 37 millió q-val szemben 605 millió q-t mutat. Mennyi becsületes és okos fáradozás révén lehetett ezt elérni, amit mind megtagadtak a magyar gazdától! A kép azonban nem volna teljes, ha ki nem terjeszkednénk arra, miként emelkedett kat. holdankint a termés, azaz mennyivel bővebbek lettek a hozamok. A kérdéses idő alatt a holdankénti termés a búzánál 35 q-ról — 71 q-ra, a rozsnál 35 q-ról — 62 q-ra, a zabnál 31 q-ról — 68 q-ra, tehát átlag kétszeresre; ellenben a tengerinél 43 q-ról — 99 q-ra, a burgonyánál 132 q-ról 48 q-ra, a cukorrépánál 71 q-ról — 141 q-ra, a takarmánypépánál meg éppen 483 q-ról — 1702 q-ra, tehát több mint háromszorosára sikerült fokozni a termések holdankénti eredményét.

Azt hiszem, ennyi adat is elég annak megcáfolására, hogy a magyar mezőgazdaság nem tudott a haladás terén a nyugati nemzetekkel lépést tartani.

Mindezek dacára a gazdaosztály helyzete sem vagyoniilag, sem politikai sulyban nem emelkedett. Ezzel szemben áll az ingó tőkék fellendülő hatalma, a terjedő radikalizmus, sőt anarchiára való hajlandóság, mely nem kiméli az ezredéves hagyományokat, a korona fényét és nem áll meg még az oltároknál sem, sőt azok tűzét igyekszik kioltani.

Állandó butorvásár!

Háló, ebédlő és konyhaberendezések, hencser a legolcsóbb árban beszerezhető
Bálint Sándor Debrecen, Kossuth-u. 5. Gambrinus átjáró.

Bodrogkereszturi terméskő a legolcsóbb építési anyag.

Könnyű volta a legmesszebb vidékre is elbirja a vasuti fuvardíjat.
Megrendelhető:

Führer Mihály kőbánya-tulajdonosnál Nyiregyházán, Egyház-u. 24. Telefon 14.

Tisztelettel közlöm, hogy az ETERNIT MŰVEK egyedárusítását a hajdusoboszlói körzetre átvettem s

Eternit-pala

kizárólag nálam kapható.

Ugyancsak átvettem a báró Mailott-féle kőbányák képviselőjét, minnek folytán

elsőrangú terméskövet

minden mennyiségben a legjutányosabban szállítok.

Egyidejűleg felhívom nagybecsű figyelmét dusan felszerelt épületfa és építési anyag raktáramra.

Weisz Ernő Utóda

épületfa és építési anyag kereskedés.

Tegdes János férfi és női szabóság. Debrecen, Péterfia 42.
Női és férfi kész ruharaktár

Havi részletekre is akár kész, akár mérték után valódi angol posztóból. Havonta vevőim közt ingyen a vett, vagy megrendelt ruhát kir. közjegyző jelenlétében kisorsolásos alapon díjmentesen adom. Következő huzás dec. 20-án. Eddigi szerencsések: Schiff, Fejér, Fuszty és Polgár urak.

Komlós Géza

női felöltők divatáruháza
Debreczen, a megyeháza mellett.

Női felöltők

Posztó, Bársony, Velour, Plüsch és
Szőrme kabátok; ugyszintén
szövet és selyem divatruhák
leszállított árakban!

Kölcsönöket árura, váltóra, ingatlanra folyósít,
Kosztipénzt magas heti kamatra átvesz,
Buzát kamatra átvesz és kihelyez,
Dr. BALÁZS JENŐ BANKHÁZA Debreczen,
Piac-utca 89. szám.

Takarékpénztári zárszámadásokat, s mindentéle
Nyomtatványokat postán küldött levélbeni megrendelés után is
a legolcsóbb árak mellett, hatásos szép betűkkel,
művészi kivitelben, tiszta nyomtatással szállít:
Lading János könyv- és műnyomdája, Kisujszállás.

Fehérnemű különlegességek

menyasszonyi kelengyék, mindennemű vásznak; női, férfi és gyermekfehérneműek,
zsebkendők, harisnyák és egyéb hasznos cikkek rendkívül nagy választékban

KARDOS LÁSZLÓNÁL Debreczen, Kossuth utca 9.

ALAPÍTÁSI ÉV 1831.

ALAPÍTÁSI ÉV 1831.

Saját készítésű paplanok, matracok. Pokrócok, takarók, plaidek. Magános darabok, mara-
dékok leszállított áron. Megbízható jó minőségű áru határozott áron a legjutányosabb.

Ingyen utazhat

DEBRECZENBE,

ha

az Apolló Divatáruházban

(DEBRECZEN)

Piac-utca 67. - Miklós-utca sarok,

(Telefon: 764.)

vagy az

Arany Bika Divatházban

(Bika épület)

vásárol;

mert e cégek

mindazon vidéki vevőknek

akik e hirdetésre hivatkoznak,
a legolcsóbb árakból

5% engedményt adnak

utiköltség megtérítés címén.

Férfi és női ruhaszövetek,

fehérneműek, swetter kabátok nők
és gyermekek részére, barchetek,
flanelk, vászok, kanavász és zephirek
óriási választékban kaphatók.

Tisztviselőknek külön árengedmény.

Férfi öltönyök és női kelengyék, ren-
delésre, mérték után is készíttetnek.

Irodai író, gépiró és fogalmi papír; levélboríték, itatós-
és csomagolópapíros legolcsóbban beszerezhető:
Lading János könyv- és műnyomdájában, Kisujszállás

Legszébb és legdivatosabb
menyasszonyi ékszerek
nagy választékban

30 százalékkal olcsóbban
lehet beszerezni, mint bárhol

Grósz József

óras és ékszerésznél Hajduszoboszlón.

Ültessen
gyümölcsfát!
Unghváry
József
Faiskolója
Czegléd
Budapesti irodája
II. Andrássyut 56. Telefon 162-72
Kérjen árjegyzéket

Minden gazda tudja, hogy

(Kwizda restitutions fluidja)

KWIZDA marhatápszere
KWIZDA sertéstápszere

gazdaságában nélkülözhetetlen, mivel ezek az
állatok egészségét és erejét fenntartják.

Ezen bevált háziszerek
ismét mindenütt kaphatók

gyógyszertárakban, drogériákban és háztartási
cikkek kereskedésében, vagy közvetlen a rak-
tárból: Gyógyszertár a Szent Lélek ház,
Budapest, Király-utca 12.

A reggeli újságok között ma

a PESTI NAPLÓ vezet.

Vezet nagyszerű hirszolgálatával,

amely az egész világot behálózza

Vezet irodalmi tartalmával,

mert a legjobb magyar írók termését hozza

Vezet színház, sport és közgazdasági rovatával

amely a legfrissebb és a legérdekesebb

Vezet új ötleteivel,

amelyek során legújabb a február
elsején meginduló

ingyenes képes műmelléklet.

Minderről meggyőződhetik, ha mutat-
ványszámokat kér a kiadóhivataltól.

Fogműterem Budapestről!

Váry János

all. vizsgázott fogász

Található

Hajduszoboszlón hetenként kétszer.
Szerdán és szombaton I. t. 286 (Posta-u.)

Többi napokon

Debreczenben Darabos-utca 18. szám.

Mérsékelt díjszabás.

FELVILÁGOSÍTÁS DIJTALAN.

Akik ezt a hirdetést kivágják, elteszik
és a vásárlásnál előmutatják, azok

2 százalék

engedményben részesülnek

Herczeg és Fodor

Budapest, VIII., Thököly-ut 24.
A Keleti pályaudvar mellett.

A legolcsóbb bevásárlási forrás!

Karácsonyi nagy occasióból visszamaradt
maradékok, minden eddiginél bámulato-
san olcsóbb árban!

A legfinomabb divatcikkektől kezdve a
mindennapi használatra szánt olcsóbb,
de azért tartós árukig!

Férfi és női szövetek, posztók, vásznak,
kanavásznak, selymek, mosó és kötött
árúk, kész fehérneműek, ágyterítők, sző-
nyegek, paplanok, függönyök, meny-
asszonyi kelengyék stb.

Nagy választékban!